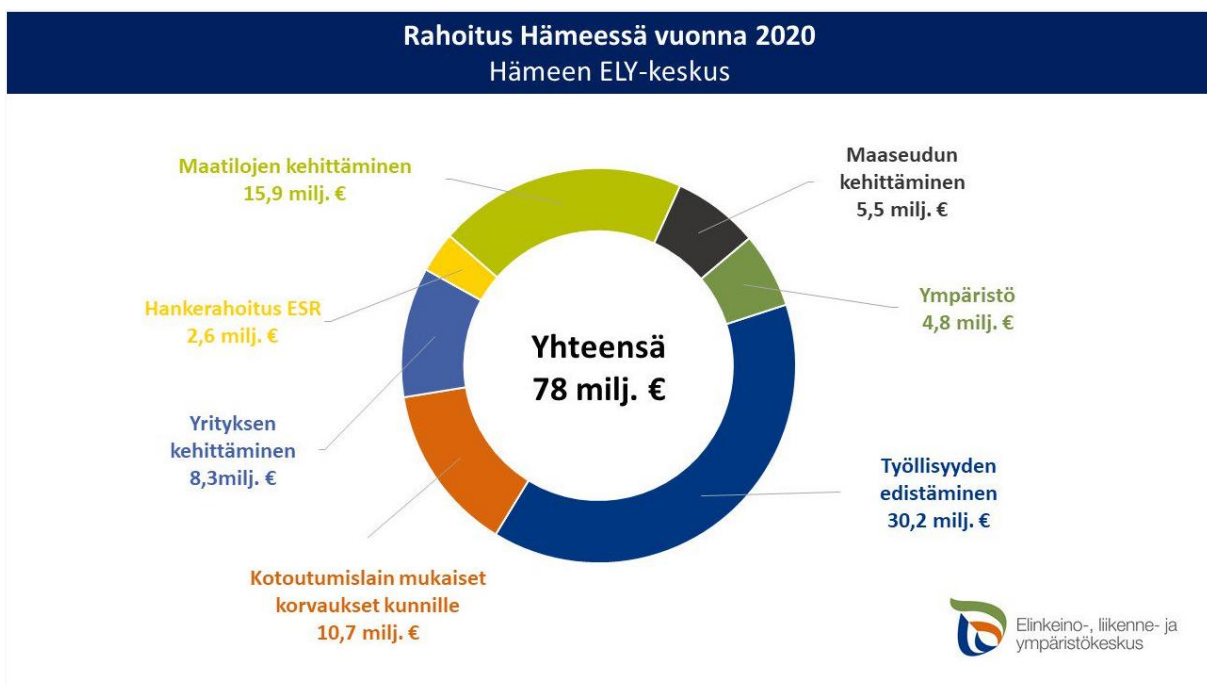

Hämeen ELY-keskuksen rahoituskatsaus 2020

ELY-keskuksen rahoitus Hämeen maakuntiin vuonna 2020 runsaat 78 miljoonaa euroa

Hämeen ELY-keskuksen toimialueen maakuntien työllisyyden, yritystoiminnan, maaseudun ja ympäristön kehittämistä rahoitettiin vuonna 2020 kaikkiaan yli 78 miljoonalla eurolla. Eniten kokonaisuudesta suunnattiin työllisyyden edistämiseen ja maatilojen kehittämiseen. Alueen yrityksiä tuettiin erilaisin rahoitustoimenpitein 26,5 miljoonalla eurolla. Rahoituksella myötävaikutetaan merkittävästi uusien työpaikkojen ja yritysten syntymiseen. Esimerkiksi yritysten kehittämis- ja toimintaympäristöavustuksilla ja maaseudun yritysrahoituksella toteutettavilla investoinneilla myötävaikutetaan yli 200 uuden työpaikan syntyyn. Rahoituksessa ei ole mukana ELY-keskuksen myöntämää koronarahoitusta, jonka haku päättyi kesäkuussa. Koronarahoitusta myönnettiin hämäläisille yrityksille kaikkiaan noin 21,6 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan alueen yrityksiä tuettiin siis 48,1 miljoonalla eurolla vuonna 2020.

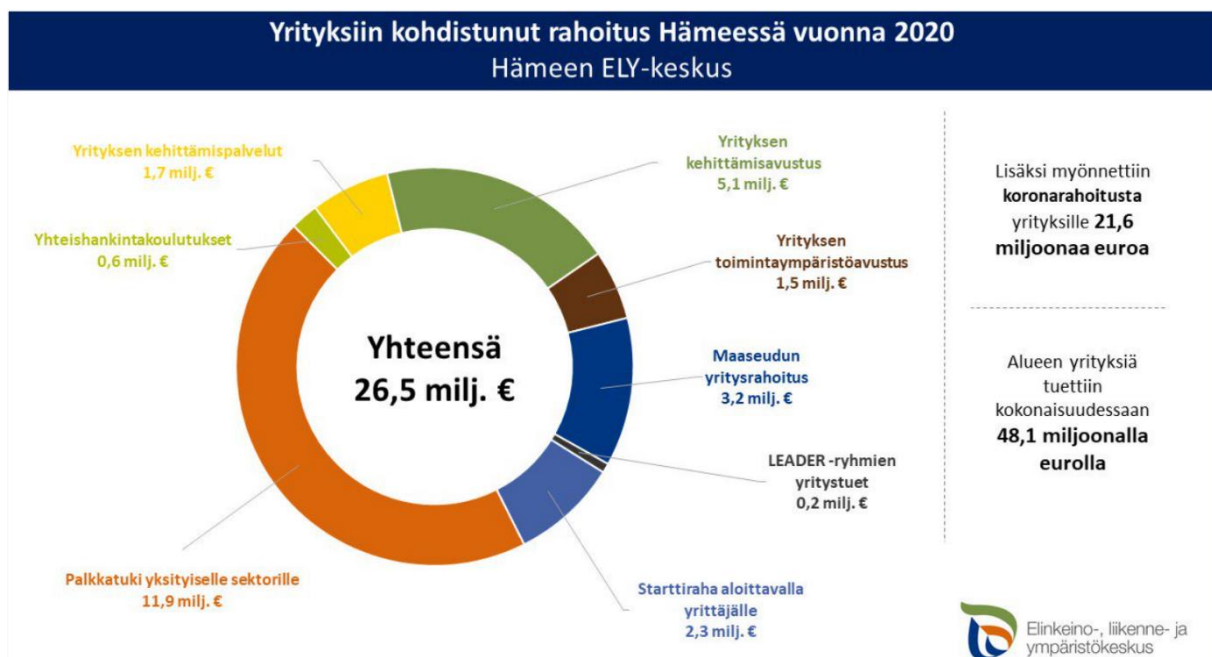

KUVA 1. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeessä vuonna 2020.

Yritysten toimintaedellytyksiä edistettiin 26,5 miljoonalla eurolla, koronarahoitus ei mukana luvuissa

Yritysten toimintaedellytyksiä edistettiin eri rahoitusmuodoilla. Työllisyyden edistämisen määrärahoista starttirahaan aloittavalle yrittäjälle käytettiin vuonna 2020 yhteensä 2,30 miljoonaa euroa ja palkkatukeen yksityiselle sektorille 11,87 miljoonaa. Yritysten kanssa yhteistyössä toteutettavia yhteishankintakoulutuksia rahoitettiin 0,61 miljoonalla. Yritysten kehittämisrahoitusta (yrityksen kehittämispalvelut, yrityksen kehittämisavustus ja yritysten toimintaympäristöavustus) myönnettiin kaikkiaan 8,30 miljoonaa euroa, maaseudun yritysrahoitusta 3,24 miljoonaa ja LEADER-ryhmien yritystukia noin 0,17 miljoonaa euroa. Kaikkiaan yrityksiin kohdistui rahoitusta noin 26,47 miljoonan euron edestä.

ELY-keskuksen myöntämä koronarahoitus ei ole luvuissa mukana. Vuonna 2020 koronarahoitusta myönnettiin hämäläisille yrityksille kaikkiaan noin 21,61 miljoonaa euroa, josta 9,62 miljoonaa Kanta-Hämeeseen ja 11,99 miljoonaa Päijät-Hämeeseen. Kanta-Hämeessä eniten rahoitusta myönnettiin tukku- ja vähittäiskaupan alalle, Päijät-Hämeessä teollisuuteen. Muita eniten rahoitusta saaneita aloja olivat rakentaminen, majoitus- ja ravitsemistoiminta sekä ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta. Koronarahoituksen rahoitustilanteeseen voi tutustua [ely-keskuksen verkkosivuilla](#).

KUVA 2. Hämeen ELY-keskuksen yrityksiin kohdistunut rahoitus vuonna 2020.

Poikkeuksellinen vuosi näkyi työvoimakoulutusten kysynnässä

Koronavirukseen liittyvät rajoitustoimet ja pitkittynyt epävarmuus näkyivät työttömyyden kehityksessä vaikuttaen työvoimapalveluiden hankintoihin ja toteutumiseen.

Vuoden 2020 alussa yhteishankintakoulutusten kysyntä oli edellisvuotta vilkkaampaa ja näytti siltä, että yrityksillä oli tarve sekä rekrytoida uusia työntekijöitä että kehittää toimintaansa kouluttamalla henkilökuntaansa. Kevät muutti tilanteen. Osa rahoitetuista koulutuksista peruttiin kokonaan tai siirrettiin myöhemmin toteutettavaksi. Samalla uusien koulutusten kysyntä pysähtyi. Koulutuksia keskeytettiin tai siirrettiin myöhemmäksi mm. palvelu- ja majoitusaloilta sekä osasta teollisuusaloja. Sen sijaan mm. varasto- ja elintarviketeollisuudessa oli uusien työntekijöiden rekrytointitarvetta. Eniten

y yrityksille koulutettiin markkinoinnin asiantuntijoita. Keväällä heitä koulutettiin Lahdessa 16 yritykselle ja vastaava koulutus alkoi loppuvuonna Hämeenlinnassa. Monissa yrityksissä työ on myös muuttunut ja tarvitaan uudella tavalla koulutettua henkilöstöä. Vuoden aikana Hämeessä on koulutettu RekryKoulutuksella uusia työntekijöitä 48 yritykseen 81. Henkilöstölle räätälöityä TäsmäKoulutusta järjestettiin viidelle yritykselle Päijät-Hämeessä. Kaikkiaan yhteishankintakoulutuksia hankittiin 0,61 miljoonalla eurolla, josta Kanta-Hämeeseen 0,31 miljoonaa ja Päijät-Hämeeseen 0,30 miljoonaa.

Ammatillisessa työvoimakoulutuksessa on keskeistä lähiopetuksena tapahtuva ammatin perustaitojen opiskelu sekä opitun harjoittelu työpaikalla. Opetuksen siirtäminen kokonaan etäopetuksiksi ja työssäoppimispaikkojen vähäinen tarjonta keväällä, sekä seutukunnittain osittain myös syksyllä, vaikuttikin koulutustarjontaan. Osa hankituista koulutuksista ei aloitettu lainkaan ja osa siirrettiin myöhemmäksi. Toisaalta poikkeustilanne käynnisti kokonaan verkossa tapahtuvien koulutusten kehitystyön, mikä muuttaa koulutustarjontaa osittain pysyvästi. Verkko-opetuksena toteutettiin mm. asiakaspalvelu- ja verkkokauppakoulutusta sekä yrittäjille myynti- ja markkinointikoulutusta. Ammatillisia ei-tutkintotavoitteisia lisä- ja täydennyskoulutuksia työvoimakoulutuksena Hämeessä hankittiin yhteensä 1,24 miljoonalla eurolla, josta Kanta-Hämeeseen 765 000 euroa ja Päijät-Hämeeseen 475 000 euroa.

Kaikkiaan työvoimakoulutuksia eli yhteishankintakoulutuksia, ammatillisia työvoimakoulutuksia sekä maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksia hankittiin 5,30 miljoonalla eurolla. Kanta-Hämeeseen koulutuksia hankittiin 2,36 miljoonalla ja Päijät-Hämeeseen 2,94 miljoonalla. Kotoutumiskoulutusten osuus hankinnoista on 3,45 miljoonaa, josta Kanta-Hämeeseen 1,29 miljoonaa ja Päijät-Hämeeseen 2,16 miljoonaa. Kaikkiaan työvoimakoulutuksissa oli kuukaudessa keskimäärin 1 100 henkilöä, joista runsas kolmasosa oli maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksissa

- Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukset jouduttiin poikkeusolojen vuoksi järjestämään etänä verkossa. Tilanne oli haasteellinen niin kouluttajille kuin opiskelijoille, mutta siitä huolimatta kotoutumiskoulutuksissa päästiin ihan hyviin lopputuloksiin. Jonkin verran jäi pois sovittuja työssäoppimisjaksoja, joskin niitäkin toteutui. Suurin osa jatkaa kotoutumiskoulutuksesta ammatillisiin koulutuksiin tai muihin palveluihin. Hyvänä puolena poikkeusoloissa voisi nähdä sen, että etäjärjestelyjen kautta opittiin ja saatiin testailtua uudenlaisia tapoja toteuttaa kotoutumiskoulutusta, nämä toimintatavat jäävät elämään tulevaisuudessakin, kertoo Hämeen ELY-keskuksen työvoimapalveluasiantuntija **Anita Salonen**.

Uusia yrityksiä starttirahan avulla syntyi vuoden aikana 296. Starttirahoihin käytettiin kaikkiaan 2,30 miljoonaa euroa, joka jakaantui lähes tasan Hämeen maakuntiin. Uusia yrityksiä perustettiin mm. kaupan ja terveydenhuollon aloille, rakentamiseen, fysioterapiaan, liikunnan ja vapaa-ajan ohjaukseen, valokuvaukseen, ravintola-alalle, vaatteiden valmistukseen sekä auton asennuksen alalle.

Palkkatukipäätöksiä työllistämisen ja työllistymisen tueksi tehtiin yksityiselle sektorille 11,87 miljoonalla eurolla, josta 38 prosenttia Kanta-Hämeeseen ja 62 prosenttia Päijät-Hämeeseen. Kuntiin ja kuntayhtymiin työllistämiseen ja työllistymiseen maksettiin palkkatukea 4,68 miljoonaa euroa, josta 54 prosenttia Kanta-Hämeeseen ja 46 prosenttia Päijät-Hämeeseen. Palkkauksiin valtion hallintoon työllistämiseen käytettiin 1,02 miljoonaa. Tästä 42 prosenttia kohdistui Kanta-Hämeeseen ja 58 prosenttia Päijät-Hämeeseen. Kaikkiaan työllistettynä oli kuukaudessa keskimäärin noin 1 400 henkilöä. Heistä 71 prosenttia oli yksityisen sektorin, 27 prosenttia kuntien ja 2 prosenttia valtion töissä. Työllisyyspoliittisiin avustuksiin kolmannelle sektorille kohdistettiin 1,49 miljoonaa euroa.

Koronatilanne vaikutti palveluiden käyttöön. Vuoden aikana työvoimapalveluista käytettiin paljon yksilöllistä työhönvalmennusta. Palvelua hyödynnettiin aiempaa vähemmän aikaa työttömänä olleille

asiakkaille. Vuoden alussa hyvä työllisyyskehitys oli jatkunut pitkään. Koronan seurauksena myös työttömien työnhakijoiden profiili muuttui ja pitkäaikaistyöttömyys kääntyi kasvuun.

- Kaikkien työvoimapalveluiden asiakasohjaus notkahti koronan kohdennettua TE-toimiston työajan lomautettujen, irtisanottujen ja yrittäjien työttömyysturva-asioihin. Korona-aikana palvelut järjestettiin etänä ja myöhemmin rajoitusten vapauduttua hybridimallina. Työvoimapalveluissa toteutettiin etäohjaus- ja digiloikka, josta käytäntöön jää myös jatkossa paljon, Hämeen ELY-keskuksen työvoimapalveluasiantuntija **Eero Häyrinen** kertoo.

Kotoutumislain mukaisia korvauksia maksettiin 10,7 miljoonalla eurolla

Kanta- ja Päijät-Hämeen kunnat saivat valtiolta 3,80 miljoonaa euroa kotoutumislain (1386/2010) mukaisia laskennallisia korvauksia pakolaisten kotoutumisen edistämiseen. Korvauksia maksettiin runsas miljoonaa vähemmän kuin vuonna 2019. Korvauksista 1,53 miljoonaa maksettiin Kanta-Hämeen ja 2,27 miljoonaa Päijät-Hämeen kunnille. Laskennalliset korvaukset on tarkoitettu kunnassa käytettäväksi pakolaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun kotoutumista tukevaan toimintaan.

Laskennallisten korvausten lisäksi kunnille maksettiin kotoutumiseen liittyviä menoja (tulkkaus- ja kääntökustannukset, alkukartoituskorvaukset, sosiaali- ja terveystieteiden erityiskorvattavat kustannukset) 6,87 miljoonalla eurolla. Tämä on lähes 900 000 edellisvuotta vähemmän.

Kotoutumislain mukaisia korvauksia maksetaan kunnille, jotka ovat tehneet ELY-keskuksen kanssa sopimuksen pakolaisten vastaanotosta ja kotoutumisen edistämisestä ja joilla on lisäksi voimassa oleva kotouttamisohjelma.

Yritystukien kysyntä oli vilkasta

Yritysten kehittämisrahoitus kasvoi edellisestä vuodesta. Kaikkiaan rahoitusta myönnettiin 8,30 miljoonaa euroa eli 2,57 miljoonaa enemmän kuin vuosi sitten. Myös tänä vuonna kehittämisavustusten kysynnän odotetaan jatkuvan vilkkaana.

- Vuosi 2020 oli yritysten kehittämisavustusten myönnön puolesta erittäin poikkeuksellinen. Koronasta huolimatta ja osittain ilmeisesti juuri sen vuoksi kehittämisavustuksia haettiin tavanomaista runsaammin ja niitä myönnettiinkin aiempia vuosia enemmän. Kanta- ja Päijät-Hämeessä myönnettyjen kehittämisavustusten määrä nousi 80 kappaleeseen ja yli viiteen miljoonaan euroon. Ja tämä siis tapahtui korona-avustusten rinnalla, kertoo rahoitusyksikön päällikkö **Sinikka Kauranen**.

Korona-avustuksia Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella myönnettiin 1 404 yritykselle yhteensä runsaat 21,6 miljoonaa euroa.

- Näiden tukien ja muiden tahojen kuten Business Finlandin, Maaseuturahaston ja Valtiokonttorin myöntämien avustusten vaikutusta tullaan todennäköisesti arvioimaan vielä tarkemmin. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että korona-aika on sekä pakottanut yrityksiä miettimään tulevaisuuden selviytymiskeinoja että tuonut sellaisen raon, jossa miettiminen on ollut sekä pakollista että mahdollista, **Sinikka Kauranen** jatkaa.

ELY-keskuksen ja Business Finlandin koronarahoitus työllisti viime vuonna myös Team Finland-koordinaattoreita tiedottamisen ja neuvonnan osalta.

- Osa alueemme vientiyrityksistä selvisi vielä kevään tilauskannan turvin melko hyvin, mutta loppuvuosi oli haasteellisempi. Vientiyritykset hyödynsivät koronarahoitusta toimintansa

kehittämiseen, mutta samalla myös normaali ELY-keskuksen kehittämisavustus veti hyvin kansainväliseen kasvuun tähtäviä hakemuksia sisään, Hämeen ELY-keskuksen Team Finland koordinaattorit **Tuomo Kauha** ja **Matti Nykänen** kertovat.

Team Finland-koordinaattorit vetävät koronarahoituksen jälkikontaktointia ja kaikki rahoitusta saaneet yritykset pyritään aktivoimaan myös normaalin yritysrahoituksen hyödyntämiseen alkuvuoden 2021 aikana, mikäli yrityksellä on merkittäviä kasvu- ja kehityssuunnitelmia. Jälkikontaktoinnissa hyödynnetään myös maakunnallista yhteistyötä yrityspalvelutoimijoiden kanssa. ELY-keskuksen väliaikainen valtioneuvoston tukiohjelma on ollut erityisen hyödyllinen Business Finlandin koronarahoitusta saaneille vientiyrityksille, koska ELY voi rahoittaa vientiponnisteluja tämän vuoden kesään asti ilman deministukea. Deminimistuen raja tuli monella koronarahoitusta saaneilla yrityksillä täyteen ja väliaikainen valtiontuki mahdollistaa kasvun tukemisen myös tänä vuonna.

ELY-keskus myönsi vuonna 2020 yrityksen kehittämisavustusta 80 hankkeelle yhteensä 5,13 miljoonaa euroa. Myönnetyn rahoituksen määrä kasvoi edellisvuodesta 1,2 miljoonalla. Molemmassa maakunnissa eniten rahoitusta myönnettiin teollisuuden ja tukku- ja vähittäiskaupan toimialoille. Hankkeita oli saman verran kuin vuonna 2019. Rahoituksesta 52 prosenttia kohdistui Päijät-Hämeeseen ja 48 prosenttia Kanta-Hämeeseen. Kanta-Hämeessä rahoitettiin 31 hanketta ja Päijät-Hämeessä 49.

Yritysten kehittämisavustuksilla mahdollistetaan Hämeessä noin 23 miljoonan euron investointi- ja kehittämishankkeiden toteutus sekä myötävaikutetaan suoraan arviolta 104 uuden työpaikan ja 10 uuden yrityksen syntymiseen. Hankkeiden vaikutuksella arvioidaan syntyvän uutta liikevaihtoa noin 80 miljoonaa euroa, josta viennin kautta odotetaan tulevan noin 52 miljoonaa euroa.

Kanta-Hämeessä suurimman kehittämisavustuksen, 571 840 euroa, sai **Unipro Oy Ltd** tuotannon automatisointiin kohti uusia kansainvälisiä liiketoimintamalleja. **FM-HAUS Oy** sai 272 800 euroa puuelementtituotannon uudelleen järjestelyihin ja jatkokehitykseen ja **Jokioisten Leipä Oy** 152 340 euroa Vienti2020 -projektiin, jonka avulla yritys kehittää laatu- ja ympäristöjärjestelmää sekä tehostaa pakastelavatuotantoa. **C.P.E. Production Oy**:lle myönnettiin 131 050 euroa henkisuojauksen kehittämiseen ja **Oitin Valu Oy**:lle 115 060 euroa sulatusuuneihin ja kansainväliseen kauppaan.

Päijät-Hämeen suurimman kehittämisavustuksen, 222 040 euroa, sai **Villähteen Leipä Oy** tuotantolinjaston kehittämiseen. **Ursus Fennica Oy** sai 181 440 euroa kuitulaserleikurin hankintaan, **Polttis Oy** 179 060 euroa ympäristöystävällisen autopesulan kehittämiseen, **Terätoimitus Lehtinen Oy** 166 040 euroa koneinvestointeihin ja tuotekehitykseen, **Ice Age Water Oy** 143 100 euroa tuotannon kehitykseen ja **Kaupe Oy** 142 180 euroa teräsrakennetuotannon kehittämiseen.

Kehittämisavustusten lisäksi Päijät- ja Kanta-Hämeeseen myönnettiin rahoitusta yrityksen toimintaympäristön kehittämishankkeisiin. Päijät-Hämeeseen rahoitettiin kuusi hanketta ja Kanta-Hämeeseen kolme. Kaikki hankkeet rahoitettiin alkuvuoden aikana. Hankkeita rahoitettiin yhteensä 1,47 miljoonalla eurolla ja niiden myötä syntyy noin 15 uutta työpaikkaa.

Kanta-Hämeessä suurimman avustuksen, 194 568 euroa, sai **Hämeen ammattikorkeakoulu Oy**:n Puettavan älykkyyden osaamisen kehittämisen -hanke, jossa autetaan yrityksiä kehittämään uusia materiaalityökaluja ja teknologiaa hyödyntäviä tuotteita kansainvälisille markkinoille. **Forssan Yrityskehitys Oy** sai 150 568 euroa Technical Visits Häme -hankkeeseen ja **Linnan kehitys Oy** 62 720 euroa Go Iittala Village -hankkeeseen.

Päijät-Hämeessä suurimman avustuksen, 252 140 euroa, sai **Lahti Region Oy**:n Päijät-Hämeen matkailun selviytymistrategia - Koronan kourista kotimaiseen kasvuun -hanke, jonka avulla pyritään

vastaamaan kevään poikkeusolojen aiheuttamaan muuttuneeseen kysyntään. **Heinolan kaupunki** sai 228 070 euroa New Deal - Heinolan pk-yritysten toimintaympäristön kriisi- ja kasvuohjelma - hankkeeseen ja **Lahden seudun kehitys LADEC Oy** 216 030 euroa Suomen paras yrityspalvelu - hankkeeseen.

Yritykset käyttivät aktiivisesti myös ELY-keskuksen tarjoamia yritysten kehittämispalveluita, joiden avulla haettiin ulkopuolisen asiantuntijan sparrausta yrityksen kehittämiseen ja kasvuun. Vuonna 2020 analyysi-, konsultointi- ja koulutuspalveluihin myönnettiin rahoitusta yhteensä noin 1,70 miljoonaa euroa eli 1,07 miljoonaa enemmän kuin vuosi sitten. Rahoituksesta 70 prosenttia kohdistui Päijät-Hämeeseen. Kehittämispalveluista selvästi eniten hyödynnettiin konsultointia, jota rahoitettiin lähes 1,5 miljoonalla eurolla. Kehittämispalveluita rahoitettiin molemmissa maakunnissa edellisvuotta enemmän.

Kaikki yritystuet löytyvät maakunnittain www.rakennerahastot.fi -sivuston Etelä-Suomen osiosta Toimintaa ja tuloksia - [Rahoitetut hankkeet](#).

ESR varoin edistetään osatyökykyisten työllistymistä ja työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten miesten asemaa työmarkkinoilla

Hämeessä myönnettiin vuonna 2020 yhteensä 2,60 miljoonaa euroa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hankerahoitusta, josta Kanta-Hämeeseen 1,28 miljoonaa ja Päijät-Hämeeseen 1,32 miljoonaa. Rahoitettuja ESR-hankkeita oli 17, joista kymmenen Päijät-Hämeessä. Osa hankkeista toimii osittain muiden maakuntien alueilla.

Kanta-Hämeessä rahoitukseltaan suurin hanke, 298 149 euroa, oli **Kiipulasäätiön** (sr) osatoteuttajana **Koulutuskuntayhtymä Tavastia** hanke Työtä riittää. Hankkeessa luodaan osatyökykyisten työllistämisen malli, jota hyödyntämällä saadaan työllistettyä helpommin osatyökykyisiä. **Hämeenlinnan kaupunki** sai 250 065 euroa Teemme yhdessä! Työllisyyden palveluiden ja hankintojen -kehittämishankkeelle, jolla tehostetaan työllisyyspalveluiden vaikuttavuutta. **Hämeenlinnan seudun 4H-yhdistys ry** sai 171 990 euroa Löydä luontosi -hankkeeseen. Hankkeessa pyritään parantamaan nuorten työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakykyä luonnon ja eläinten kanssa toimimisen kautta. **Hämeen ammattikorkeakoulu Oy** osatoteuttajana **Hämeen ammatti-instituutti Oy** sai 169 980 euroa Muutoksen kesyttäjä -hankkeen toteuttamiseen. Siinä yrityksille tarjotaan tukea muun muassa rahoitustukien hakemiseen sekä liiketoiminnan uudistamiseen neuvontapalvelun kautta.

Päijät-Hämeessä rahoitukseltaan suurin hanke oli **LAB ammattikorkeakoulu Oy:n** osatoteuttajana **Outward Bound Finland ry** hanke Roolipeli (219 152 euroa). Hankkeen tavoitteena on muuttaa niiden ammattilaisten toimintaa, jotka työskentelevät koulutus- ja työuravalintojaan tekevien nuorten kanssa. Heille tarjotaan konkreettisia työvälineitä sukupuolisegregaatiota vahvistavan toiminnan tunnistamiseen sekä siihen, millä keinoilla ammatillaiset voivat lieventää eriytymistä omassa työssään. **Koulutuskeskus Salpaus** osatoteuttajana **LAB-ammattikorkeakoulu** ja **Haaga-Helia ammattikorkeakoulu** sai 169 822 euroa MALVA – maahanmuuttajat valmentaan työelämään - hankkeeseen, jossa etsitään keinoja tuoda maahanmuuttajataustaisten henkilöiden osaamista paremmin esiin ja vähentää työllistymisen esteitä. **Hartolan kunta** sai 168 300 euroa Pienten kuntien elinvoimaa -hankkeeseen. Neljän kunnan yhteistyönä toteutettavassa hankkeessa keskitytään työllisyyden hoitoon ja palvelujen saatavuuteen. **Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön** (sr) osatoteuttajana **Lahden Diakonialaitos** (DILA) hankkeessa Lahden miehiä (148 036 euroa) edistetään lahtelaisten työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten miesten asemaa työmarkkinoilla lisäämällä ja ylläpitämällä heidän toimintakykyään ja siten edistämällä kiinnittymistä yhteiskunnan palveluihin sekä opintoihin ja työelämään.

Kaikki rahoitetut ESR-hankkeet löytyvät maakunnittain www.rakennerahastot.fi -sivuston Etelä-Suomen osiosta Toimintaa ja tuloksia - [Rahoitetut hankkeet](#).

Maaseudun kehittämisessä painotettiin yritystukia

Maaseudun kehittämisen rahoitus hanke- ja yritystukiin kokonaisuutena väheni vuonna 2020 huomattavasti, koska käytettävissä olevat määrärahat olivat hyvin rajalliset. Maakunnittain Kanta-Hämeeseen myönnettiin selkeästi enemmän hanke- ja yritysrahaa kuin Päijät-Hämeeseen. Erityisesti yritysrahoitusta myönnettiin paljon Kanta-Hämeen yrityksille.

- Rahoituksen kysyntä ELY-keskuksen hanke- ja yritystukiin oli hyvällä tasolla, mutta rahoitusta erityisesti kehittämishankkeisiin oli tarjolla vain vähän. Rahoitusta on loppuohjelmakaudella haluttu ohjata yritystukiin, joille varattiin rahoituksesta suurin potti. Uusia kehittämishankkeita voitiin rahoittaa viime vuonna poikkeuksellisen vähän edellisiin vuosiin verrattuna, Hämeen ELY-keskuksen kehittämisspäällikkö **Timo Kukkonen** kertoo.

Vuoden aikana rahoitettiin 10 uutta kehittämishanketta, joista kaksi oli yritysryhmiä. Rahoituksen niukkuuden vuoksi asetettiin tukikatto, ja vain kustannuksiltaan pieniä hankkeita pystyttiin rahoittamaan. Leader -ryhmien rahoitus oli lähes edellisen vuoden tasolla, vaikka yritystukien osuus jonkin verran väheni.

Maaseudun yritystukia myönnettiin vuoden aikana yhteensä 3,24 miljoonaa euroa, runsas miljoona enemmän kuin vuonna 2019. Rahoitettuja hankkeita oli 41. Rahoituksesta 70 prosenttia eli 2,25 miljoonaa kohdistui Kanta-Hämeeseen, 23 hankkeelle. Päijät-Hämeen osuus rahoituksesta oli 0,99 miljoonaa euroa. Kanta-Hämeessä eniten rahoitusta myönnettiin elintarvike (annex), muun teollisen yritystoiminnan ja elintarvikkeiden valmistuksen aloille, Päijät-Hämeessä puun jatkojalostuksen, muun teollisen yritystoiminnan ja elintarvikkeiden valmistuksen aloille.

Maaseutuohjelman ELY-keskuksen myöntämällä yritysrahoituksella mahdollistetaan Hämeessä noin 16 miljoonan euron investointien toteutus sekä myötävaikutetaan suoraan arviolta 98 uuden työpaikan syntymiseen. Toteutettavien investointien vaikutuksesta arvioidaan syntyvän yrityksiin uutta liikevaihtoa yli 20 miljoonaa euroa.

Kanta-Hämeessä suuri tuen saaja oli **NB-Elementti Oy**, jolle myönnettiin 400 000 euroa betonielementtitehtaaseen. **Herkkumaa Oy** sai 345 000 euroa tuotannon modernisointiin ja varastotilojen laajennukseen, **Forssan Ympäristöurakointi Oy** 232 941 euroa kompostointihalliin ja **Trans Farm Oy** 226 273 euroa hampun ja maltaan prosessointilaitokseen.

Päijät-Hämeessä suurin tuen saaja oli **Lauttaniemen Teollisuus Oy**, joka sai 307 830 euroa sahatavaran höylä- ja lujuuslajittelulinjaan. **Lehmonkärjelle** myönnettiin 122 843 euroa Lehmonkärki Resort -kehityshankkeeseen ja **Kinnarin tilatoimi Oy**:lle 112 044 euroa myllytuotantotilan ja linjaston rakentamiseen.

LEADER-yritystukia myönnettiin yhteensä noin 170 000 euroa, 16 hankkeelle. Hankkeista 11 on Kanta-Hämeessä. Muutaman hankkeen toteutusalue on Kanta-Hämeen ulkopuolella. Eniten rahoitusta myönnettiin muun palvelutoiminnan ja muun teollisen yritystoiminnan aloille ja maaseutumatkailuun. Suurin tuen saaja oli **Salmisen Puutyö Oy**, joka sai 24 000 euroa alumiinin katkaisusahan sekä läpisyötettävän hiomakoneen hankintaan. **Evon Luonto Oy** sai 23 862 euroa Räyskälän leirikeskukseen muuntamiseen matkailukäyttöön. **Plastiset Oy** sai 20 226 euroa suulakepuristuslinjan hankintaan ja **Cafe'Muru Oy** 20 170 euroa tilojen muutostöihin ja

laitehankintoihin toiminnan laajentamiseksi. Päijät-Hämeessä suurimman tuen, 17 500 euroa, sai **Rosees Oy** Pulkkilanharjun matkailukeskuksen toteutettavuustutkimukseen.

Maaseudun kehittämishankkeita rahoitettiin 0,71 miljoonalla eurolla. Kanta-Hämeessä eniten rahoitusta, 110 000 euroa, sai **Hämeen ammattikorkeakoulun** hanke Boost Häme - elinvoimaa ja uutta liiketoimintaa Kanta-Hämeen maaseudulle. Tavoitteena on säilyttää ja lisätä maaseudun elinvoimaisuutta ja uusia tulonlähteitä luomalla maaseudun toimijoille ja yrittäjille uusia liiketoimintamahdollisuuksia alasta riippumatta koronaviruksen aiheuttamassa kriisitilanteessa ja sen jälkeen. **Hattulan kunnan** hallinnoima matkailun edistämishanke sai 79 998 euroa. Hankkeessa kehitetään mukana olevien matkailutoimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja yhteisiä tuotepaketteja ja markkinointia. **Hämeen ammattikorkeakoulu** sai lisäksi rahoitusta Isosorsimo - rantojen riesasta resurssiksi -hankkeelle, jossa selvitetään isosorsimon leviäminen ja akuutit torjuntakohteet leviämisen ehkäisemiseksi. Lisäksi selvitetään isosorsimon käyttöä ja ominaisuuksia. Hanketta toteutetaan sekä Kanta- että Päijät-Hämeessä rahoituksen ollessa 55 000 euroa molempiin.

Päijät-Hämeen hankkeista kaikki toimivat Päijät-Hämeen lisäksi myös muilla alueilla. Rahoitusta myönnettiin esimerkiksi Päijät- ja Kanta-Hämeessä toteutettavalle **Hämeen ammattikorkeakoulun** Hämäläinen lähiruokadialogi - lähiruokaa kestävästi kauppaan ja kuluttajalle -hankkeelle. Tavoitteena on löytää uusia yhteyksiä, innovaatioita ja palveluita lisäämään lähiruoan palvelutarjoamaa sekä vastaamaan resurssitehokkaaseen ja kestäväan ruokajärjestelmän rakentamiseen lähituottaja-vähittäiskauppa-kuluttaja arvoketjussa. Rahoitusta sai myös **Hämeen ammattikorkeakoulun** Kanta- ja Päijät-Hämeessä toimiva Uusia arvoketjuja ja liiketoimintaa maaseudulle -hanke. Hanke lisää maaseudulla toimivien yrittäjien tietoutta kerros/sisäviljelyn mahdollisuuksista ja kustannusrakenteista ja tuottaa tietoa kasveista, joita teknologialla on kannattavaa tuottaa sekä markkinoista, joilla on tarve tällaiselle tuotannolle.

Leader-ryhmien hanketukia myönnettiin vuoden aikana yhteensä 1,41 miljoonalla eurolla, 62 hankkeelle. Kanta-Hämeessä suurin tuki myönnettiin **Louna Plussa ry**:lle VISIITTI- ja VIPINÄ -teemahankkeille. Visiitti -teemahankkeessa (62 099 euroa) rahoitetaan Forssan seudun yhdistysten opintomatkoja kotimaahan ja ulkomaille. Yhdistykset luovat uusia toimintamalleja ja kumppanuuksia ja kehittävät uutta kansainvälistä toimintaa. Vipinä -teemahankkeessa (58 214 euroa) rahoitetaan uutta lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa ja tapahtumia. **Elonkierron Ystävät ry** sai 56 523 euroa Elonkierron uusi malli -hankkeen toteuttamiseen.

Päijät-Hämeessä suurin hanketuki, 82 512 euroa, myönnettiin Hartolan kunnalle Visainlahden venesatama-alueen sekä Jääsjärven ja Rautaveden kalastusmatkailun kehittämiseen. **Juotavan hyvä etelä-Päijänne ry** sai 64 000 euroa Retkietodot näkyviin ja hyötykäyttöön -hankkeeseen ja **Operaatio Avoin ovi ry** 46 573 euroa Ruoka-apu KETJU-hankkeen toteutukseen.

Maatilojen investointitahti pysynyt hyvänä Hämeessä

Vuonna 2020 maatilojen investointiavustuksia myönnettiin 6,17 miljoonaa euroa, josta 4,33 miljoonaa euroa Kanta-Hämeeseen ja 1,83 miljoonaa Päijät-Hämeeseen. Lisäksi investointeihin myönnettiin korkotukea 6,64 miljoonan euron lainapääomalle. Suurimmat tukikohteet olivat lypsykarjanavetoiden rakentamiseen (2,70 milj. euroa). Nuoren viljelijän aloittamisavustuksia myönnettiin 0,49 miljoonaa euroa, josta 0,39 miljoonaa Kanta-Hämeeseen ja 0,1 miljoonaa Päijät-Hämeeseen. Aloitustukiin myönnettiin lisäksi korkotukea 2,62 miljoonan euron lainapääomalle.

- Investointiaktiivisuus on pysynyt Hämeessä kohtuullisen korkealla tasolla myös vuonna 2020, sillä loppuvuoden kirin johdosta avustusmäärät nousivat vuonna 2020 selvästi edellisten vuosien keskimääräistä tasoa korkeammalle. Sen sijaan sukupolvenvaihdosten määrät ovat laskeneet

merkittävästi edellisten vuosien keskimääräisiltä tasoilta. Maataloudessa investointeja ja sukupolvenvaihdoksia suunnitellaan pitkällä jännteellä, jolloin koronatilanne ei vaikuttanut merkittävästi maatalojen investointihalukkuuteen. Sen sijaan EU:n uuden ohjelmakauden taitteeseen on aina liittynyt maataloudessa epävarmuutta. Vaikka edellinen ohjelmakausi päättyi vuoden 2020 lopussa, siirtymäkauden johdosta maatalouspolitiikka säilyy hyvin pitkälle ennallaan vuosina 2021 ja 2022. Vuodesta 2023 alkaen tukijärjestelmiin saattaa tulla muutoksia. Tämän hetken tiedon mukaan käytettävissä oleviin varoihin ei olisi tulossa suuria muutoksia, jolloin myös investointeja on ollut mahdollista tehdä kohtuullisen vakaalta pohjalta, kertoo maaseutuyksikön päällikkö **Kari Kivikko**.

Rakennusperinnön hoito piristää aluetaloutta

Vapaaehtoisen metsiensuojeluohjelman (METSO) rahalla maksettiin vuonna 2020 maanomistajille korvauksia yksityisten luonnonsuojelualueiden perustamisesta sekä kauppahintoja luonnonsuojelutarkoituksiin tehdyistä maakaupoista kaikkiaan 3,29 miljoonaa euroa. Rahoituksesta runsas puolet (52 %) kohdistui Kanta-Hämeeseen. Kanta-Hämeessä METSO-ohjelman rahoitus kasvoi edellisvuodesta. Päijät-Hämeessä rahoituksen määrä oli laskussa. Vuoden 2020 alussa käynnistyi Ympäristöministeriön rahoittama HELMI-elinympäristöohjelma soidensuojelun toteutukseen. Tätä rahaa myönnettiin vuonna 2020 Kanta-Hämeeseen 246 100 euroa.

Ympäristöhankkeiden toteuttamiseen käytettiin Hämeessä alkuvuoden aikana yhteensä lähes 1,14 miljoonaa euroa, josta runsas puolet (54 %) kohdistui Kanta-Hämeeseen. Rahoitus kasvoi edellisvuodesta molemmissa maakunnissa. Ympäristörahoituksella avustettiin muun muassa Kanta- ja Päijät-Hämeen vesistö- ja valuma-aluekunnostusten suunnittelua ja toteutumista yhteensä 738 000 eurolla sekä tulvariskien hallintaa yhteensä 400 000 eurolla. Tulvariskien hallintaan käytetty rahoitus kohdistui Kanta-Hämeeseen.

Rakennusperinnön hoitoavustusta oli jaettavissa huomattavasti edellisvuosia enemmän. Avustukset on tarkoitettu yksityisille omistajille ja rakennusperinnön hoitoa edistäville yhteisöille kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja niiden välittömän ympäristön kunnossapitoon. Tavoitteena on säilyttää arvokasta kulttuuri- ja rakennusperintöä ja synnyttää kunnostushankkeilla aluetaloudellista hyötyä.

Kanta-Hämeeseen myönnettiin rakennusperinnön hoitoavustuksia 12 kohteeseen yhteensä 89 000 euroa. Alueella suurimman avustussumman, 21 000 euroa, sai Hämeenlinnassa RKY-alueella sijaitseva asunto-osakeyhtiö kahden asuinrakennuksen ja piharakennuksen julkisivujen, ikkunakarmien sekä ulko-ovien maalaamiseen. Alueen muut avustussummat vaihtelivat 3 000 eurosta 20 000 euroon.

Päijät-Hämeeseen avustuksia myönnettiin kahdeksaan kohteeseen yhteensä 75 000 euroa. Hämeen ELY-keskuksen suurin myöntämä avustus, 23 000 euroa, kohdistettiin Lahdessa RKY-alueella sijaitsevan kartanon pihapiirissä olevien useiden rakennusten ovien ja ikkunoiden kunnostamiseen. Päijät-Hämeeseen myönnettyjen muiden avustusten suuruudet vaihtelivat 3 000 eurosta 18 000 euroon.

Lisätietoja:**Hämeen ELY-keskus:**

Ylijohtaja Tommi Muilu, Hämeen ELY-keskus, puh. 0295 025 206

Johtaja, Elinkeino, työvoima ja osaaminen, Vesa Jouppila, puh. 0295 025 013

Rahoitus työllisyyden edistämiseen: Yksikön päällikkö Kari Sartamo, puh. 0295 025 098

Työvoimakoulutus/Yhteishankinnat: Johtava koulutusasiantuntija Anni Lautala, puh. 0295 025 069 ja koulutusasiantuntija Tuula Kinnunen, puh. 0295 025 163

Työvoimakoulutus/Kotoutumiskoulutus: Työvoimapalveluasiantuntija Anita Salonen puh. 0295 025 097

Kotoutumislain mukaiset korvaukset kunnille: Työvoimapalveluasiantuntija Anita Salonen puh. 0295 025 097

Yritysrahoitus ja hankerahoitus ESR: Yksikön päällikkö Sinikka Kauranen, puh. 0295 025 151

Maatilojen kehittäminen: Yksikön päällikkö Kari Kivikko, puh. 0295 025 060

Maaseudun kehittäminen: Kehittämispäällikkö Timo Kukkonen, puh. 0295 025 065

Maaseudun kehittäminen, yritysrahoitus: Rahoitusasiantuntija Kari Palvaila puh. 0295 025 082

Ympäristö: Johtava vesitalousasiantuntija Timo Virola, puh. 0295 025 245

Tiedotus: Erikoissuunnittelija Sanna Paakkunainen, Hämeen ELY-keskus, puh. 0295 025 159

www.ely-keskus.fi/hame -> alueen tila ja näkymät -> talous- ja elinkeinoelämä -> rahoituskatsaukset ->

TAULUKKO 1. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeessä maakunnittain vuonna 2020, miljoonaa euroa (osa maakuntaokohtaisista luvuista ei ole käytettävissä, joten Kanta- ja Päijät-Hämeen yhteenlaskettu luku ei vastaa taulukon yhteensä-saraketta)

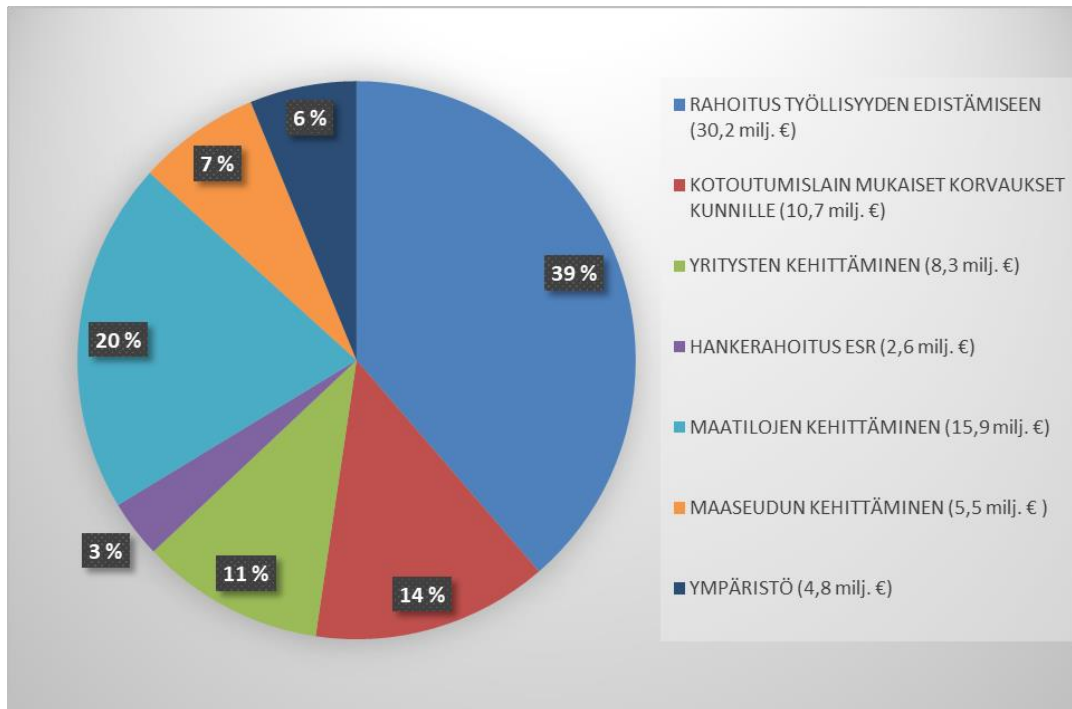
	Kanta-Häme	Päijät-Häme	Yhteensä
Rahoitus työllisyyden edistämiseen			30,18 milj. €
Tukityöllistäminen ja starttiraha			24,42
Työvoimakoulutus	2,36	2,94	5,30
Työvoimapalvelun erityistoimet			0,46
Kunnille maksettavat pakolaiskorvaukset			10,67 milj. €
Kotoutumislain mukaiset laskennalliset korv. kunnille	1,53	2,27	3,80
Kotoutumiseen liittyvien menojen korvaaminen kunnille			6,87
Yritysten kehittäminen	3,39 milj. €	4,91 milj. €	8,30 milj. €
Yrityksen kehittämisspalvelut	0,51	1,19	1,70
Yrityksen kehittämissavustus	2,47	2,65	5,12
Yritysten toimintaympäristöavustus	0,41	1,06	1,47
Hankerahoitus ESR	1,28 milj. €	1,32 milj. €	2,60 milj. €
TL3: Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus	1,11	1,32	2,43
TL4: Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	0	0	0
TL5: Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta	0,17	0	0,17
Maatilojen kehittäminen	12,10 milj. €	3,83 milj. €	15,93 milj. €
Nuoren viljelijän tilanpidon aloittaminen	2,27	0,85	3,12
Maatalouden investoinnit	9,83	2,98	12,81
Maaseudun kehittäminen	3,52 milj. €	2,02 milj. €	5,53 milj. €
Kehittämishankkeet	0,47	0,25	0,71
Maaseudun yritysrahoitus	2,25	0,99	3,24
LEADER -ryhmien hanketuet	0,67	0,74	1,41
LEADER -ryhmien yritystuet	0,13	0,04	0,17
Ympäristö	2,67 milj. €	2,16 milj. €	4,83 milj. €
Ympäristönsuojelu	0,62	0,52	1,14
METSO-ohjelman toteutus	1,72	1,56	3,28
HELMI-ohjelman toteutus	0,25	0	0,25
Rakennusperintö	0,09	0,08	0,16
Yhteensä	26,86 milj. €* 	19,45 milj. €* 	78,05 milj. €

* osa maakunnittaisista luvuista ei ole käytettävissä

TAULUKKO 2. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeessä vuosina 2019 ja 2020, euroa.

RAHOITUSPÄÄTÖKSET €	2019	2020
RAHOITUS TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEEN	32 947 946	30 177 464
Tukityöllistäminen ja starttiraha	27 366 413	24 422 614
Työvoimakoulutus	5 138 648	5 295 044
Työvoimapaalvelun erityistoimet	442 885	459 806
KOTOUTUMISLAIN MUKAISET KORVAUKSET KUNNILLE	12 638 961	10 676 524
Kotoutumislain (1386/2010) mukaiset laskennalliset korvaukset kunnille	4 878 297	3 802 021
Kotoutumiseen liittyvien menojen korvaaminen kunnille	7 760 664	6 874 503
YRITYSTEN KEHITTÄMINEN	5 727 822	8 297 406
Yrityksen kehittämisspalvelut	630 069	1 703 834
Yrityksen kehittämissavustus	3 922 193	5 125 292
Yritysten toimintaympäristöavustus	1 175 560	1 468 280
HANKERAHOITUS ESR	4 829 945	2 600 732
TL3: Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus	883 297	2 428 742
TL4: Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	2 618 515	0
TL5: Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta	1 328 133	171 990
MAATILOJEN KEHITTÄMINEN	15 731 578	15 929 305
Nuoren viljelijän tilanpidon aloittaminen	4 445 932	3 119 880
Maatalouden investoinnit	11 285 646	12 809 425
MAASEUDUN KEHITTÄMINEN	7 531 305	5 531 062
Kehittämishankkeet	3 419 095	714 748
Maaseudun yritysrahoitus	2 219 067	3 235 457
LEADER -ryhmien hanketuet	1 636 074	1 410 713
LEADER -ryhmien yritystuet	257 070	170 144
YMPÄRISTÖ	3 899 303	4 834 012
Ympäristönsuojelu	470 000	1 138 362
METSO-ohjelman toteutus	3 391 303	3 285 550
HELMI-ohjelman toteutus	0	246 100
Rakennusperintö	38 000	164 000
YHTEENSÄ	83 306 860	78 046 505

KUVA 3. Hämeen ELY-keskuksen rahoituksen jakautuminen Hämeessä vuonna 2020.

NÄKYMIÄ | HELMIKUU | 2021

HÄMEEN ELY-KESKUKSEN RAHOITUSKATSAUS

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

9.2.2021 |